



मंगलसेन राजपत्र

मंगलसेन नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ८) संख्या ४ मिति: २०८१ असार १५

भाग - २

मंगलसेन नगरपालिकाको सूचना

मंगलसेन नगरपालिकाकोको राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४, को दफा (७) बमोजिम सर्वसाधारण जनताको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छः

अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह संचालन कार्यविधि, २०८१

प्रस्तावना: लैङ्गिकताको आधारमा विभाजन गरिएको भूमिका तथा जिम्मेवारी र असमान शक्ति सम्बन्धको कारणले हुने लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अबलम्बन गर्न अछाम जिल्लामा हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक परामर्श, कानूनी सेवा एवम् पारिवारिक तथा सामाजिक पुनर्स्थापना लगायतका कार्य

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

गर्नका लागि आवश्यक प्रकृया निर्धारण गरी अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह सञ्चालन गर्न वाञ्छनिय भएकाले,
मंगलसेन नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ।

परिच्छद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम:

“अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह सञ्चालन कार्यविधि, २०८१” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि मंगलसेन नगरपालिकाको राजपत्रमा प्रकाशित भएपछि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “आवास गृह” भन्नाले दफा ५ बमोजिम स्थापना तथा संचालन भएका हिंसा प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूका लागि सञ्चालित अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहलाई सम्झनु पर्छ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(ख) “कार्यालय” भन्नाले मंगलसेन नगरपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) “सम्प्रेषक” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालवालिकालाई उद्धार, संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक परामर्श, कानूनी सेवा एवम् पारिवारिक तथा सामाजिक पुनर्स्थापना लगायतका कार्य गर्नका लागि आवास गृहमा प्रेषण गर्ने निकाय वा व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(घ) “घरेलु हिंसा” भन्नाले घरेलु हिंसा, कसुर र सजाय ऐन २०६६ अन्तर्गतको घरेलु सम्बन्ध भित्र शारीरिक, मानसिक, यौनजन्य वा आर्थिक यातनालाई सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “लैङ्गिक हिंसा” भन्नाले सार्वजनिक वा निजी जीवनमा लिङ्गको आधारमा कसैप्रति शारीरिक, यौनजन्य वा मानसिक क्षती वा पिडा पुर्याउने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(च) “समन्वय तथा निर्देशन समिति” भन्नाले यस कार्यविधि दफा ६ बमोजिमको गठित समितिलाई सम्झनु पर्छ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(छ) “संचालन तथा व्यवस्थापन समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा ८ बमोजिमको गठित समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) “प्रभावित” भन्नाले हिंसाबाट प्रत्यक्ष रूपमा पीडामा परेका र हिंसाबाट प्रभावित भएका महिला तथा बालबालिका सम्झनु पर्छ ।

(झ) “स्थानीय सेवा प्रदायक” भन्नाले अल्पकालिन सुरक्षित आवास गृह संचालन गर्न प्रस्ताव गरी छनौट भएको संस्थालाई बुझ्नु पर्दछ ।

(ञ) “एकद्वार संकट केन्द्र (OCMC)” भन्नाले जिल्ला अस्पताल अछाममा रहेको एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र सम्झनु पर्दछ ।

(ट) “महिला र बालिका” भन्नाले लैङ्गिक हिंसा पिडित/प्रभावित वा लैङ्गिक हिंसामा पर्न सक्ने जोखिममा रहेका महिला र बालिकाको हकमा १८ वर्ष उमेर सम्मका हिंशा पिडित बालिका वा लैङ्गिक हिंसामा पर्न सक्ने जोखिममा रहेका बालिका सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद -२

आवास गृहको उद्देश्य र कार्यक्षेत्र

३. आवश्यक गृह सञ्चालनको उद्देश्य: यस कार्य विधि बमोजिम सञ्चालन हुने आवास गृहको उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम हुनेछन:

(क) लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित तथा लैङ्गिक हिंसाको जोखिममा रहेका महिला तथा बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण, स्वास्थ्य उपचार, मनोसामाजिक परामर्श, कानूनी परामर्श तथा उपचार जस्ता प्रतिकार्य सेवाका लागि सहयोग उपलब्ध गराई पारिवारिक तथा सामाजिक पुनर्स्थापना लगायतका कार्य गर्ने,

(ख) लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धि घटनाहरुलाई न्यायिक प्रकृत्यामा लैजान पहल गर्ने,

(ग) लैङ्गिक हिंसा बिरुद्ध सामाजिक जागरण र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

स्पष्टिकरण: प्रभावित बालकलाई आवास गृहमा राख्दा उक्त केन्द्रमा आश्रित महिला तथा बालिकाहरुलाई जोखिम हुन सक्ने अवस्थामा उक्त प्रभावित बालकलाई छुट्टै कोठामा राखी विशेष सावधानी तथा सुरक्षा सतर्कता अपनाउनु पर्नेछ ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

४. कार्यक्षेत्र: आवास गृहको कार्यक्षेत्र अछाम जिल्लाका दश वटै स्थानीय तह सम्म हुनेछ।

५. आवास गृहको सञ्चालन: (१) मंगलसेन नगरपालिकाले दफा ३ को उद्देश्य पूर्ति गर्नका लागि अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नेछ।

(२) उपदफा(१) बमोजिमको अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि नगरपालिकाले संघ, प्रदेश, जिल्लाका दश वटै नगरपालिका, गाउँपालिका र गैर सरकारी संघ संस्था संग समन्वय गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद -३

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

६. समन्वय तथा निर्देशक समिति: (१) आवास गृहबाट प्रवाह हुने सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज बनाई प्रभावितको शीघ्र उद्धार व्यवस्थापन एवम् आवश्यक समन्वय, श्रोत व्यवस्थापन गर्न, सहजिकरण र दिशानिर्देशन गर्न देहाय बमोजिमको एक समन्वय तथा निर्देशन समिति रहनेछ;

(क) नगर प्रमुख मंगलसेन नगरपालिका - संयोजक

(ख) जिल्ला समन्वय अधिकारी - सदस्य

(ग) प्रमुख जिल्ला अधिकारी – सदस्य

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

- (घ) जिल्ला प्रहरी कार्यालय प्रमुख – सदस्य
- (ङ) जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय प्रमुख – सदस्य
- (च) जिल्ला बार एसोसिएसन अध्यक्ष - सदस्य
- (छ) सामाजिक विकास कार्यालय प्रमुख – सदस्य
- (ज) जिल्ला अस्पताल प्रमुख – सदस्य
- (झ) अध्यक्ष पत्रकार महासंघ – सदस्य
- (ञ) अध्यक्ष गैसस महासंघ – सदस्य
- (ट) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत – सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा अछामका सबै स्थानीय तहका प्रमुखहरु पदेन सदस्यको रूपमा रहनेछन।

(३) समितिमा आवश्यकता अनुसार साझेदार संघ संस्था तथा अन्य निकायका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(४) समितिको बैठक कम्तिमा छ महिनामा एकपटक बस्नेछ,

तर समितिले आवश्यक ठहरायमा जुनसुकै वेला बैठक सञ्चालन गर्न बाधा पर्ने छैन।

७. समन्वय तथा निर्देशक समितिको काम कर्तव्य:

(१) लैङ्गिक हिंसाविरुद्धका प्रतिकारात्मक प्रबर्द्धनात्मक,

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

उपचारात्मक तथा पुनस्थापना सम्बन्धी कार्यहरू गर्न आवासगृह संचालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई नीतिगत सल्लाह सुझाव तथा निर्देशन दिने ।

२) अल्पकालिन आवास गृहको अनुगमन गरी आवश्यक सल्लाह तथा निर्देशन दिने ।

३) अल्पकालिन आवास गृह सञ्चालनका लागि आवश्यक वित्तीय स्रोतको ब्यबस्थापनमा सहयोग गर्ने ।

८. आवास गृह संचालन तथा व्यवस्थापन समिति: (१)

आवास गृह व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न देहाय बमोजिम एक सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति हुनेछ;

(क) नगर उप-प्रमुख - संयोजक

(ख) मंगलसेन नगरपालिकाको सामाजिक विकास समिति संयोजक – सदस्य

(ग) जिल्ला कानूनी सहायता समितिको अध्यक्ष - सदस्य

(घ) एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र सम्पर्क व्यक्ति - सदस्य

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(ड) महिला वालवालिका सेवा ईकाई प्रमुख (जिल्ला प्रहरी कार्यालय) – सदस्य

(च) साझेदार संस्थाहरु मध्य कार्यपालिकाले मनोनित गरेको एक जना - सदस्य

(छ) वडा अध्यक्ष (आवास गृह संचालन रहेको वडा) - सदस्य

(ज) कानून शाखा प्रमुख - सदस्य

(ञ) महिला वालबालिका तथा समाजकल्याण शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा अछामका सवै नगरपालिकाका/गाउँपालिकाका उप-प्रमुख/उपाध्यक्षहरु पदेन सदस्यको रूपमा रहनेछन।

(३) समितिमा आवश्यकता अनुसार साझेदार संघ संस्था तथा अन्य निकायका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(४) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्न सक्नेछ तर दुई महिनामा कम्तिमा एक पटक वस्नेछ ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

८. आवास गृह संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको

काम, कर्तव्य र अधिकार: दफा ७ बमोजिम गठित संचालन तथा व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ;

(क) अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह मार्गदर्शन, समन्वय र संरक्षण गर्ने,

(ख) लैङ्गिक हिंसा पिडित तथा प्रभावित महिला र वालवालिकाहरूलाई आवस्यकताका आधारमा अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहमा बस्ने व्यवस्था मिलाउने,

(ग) आवास गृहबाट प्रदान हुने सेवाको सुनिश्चितताका लागि थप आर्थिक स्रोतको व्यवस्था गर्ने,

(घ) अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहसँग सम्बन्धित सबै संस्था व्यक्ति र समूहले पालना गर्नुपर्ने आचारसंहिता तयार गरी लागू गर्ने,

(ङ) लैङ्गिक हिंसा पीडित वा प्रभावित व्यक्तिहरूलाई थप सेवा एवम् पुनस्थापना गर्नुपरेमा

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

स्थानीय, प्रदेश तथा केन्द्रीय तहमा समन्वय गर्ने र व्यवस्था मिलाउने ।,

(च) अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृहको बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने र चौमासिक रुपमा आवास गृहको कार्य प्रगति एवम् समस्यहरुका बारेमा छलफल तथा जानकारी गराउने ।

(छ) एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, जिल्ला अदालत, जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ लगायत अन्य सरोकारवालाहरु संग समन्वय एवं सहकार्य गर्ने ।

(ज) लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित तथा प्रभावित बालिका/किशोरीहरुलाई शिक्षाका लागि जिल्ला स्थित निकायहरूसंग समन्वय गरी व्यवस्था मिलाउने।

(झ) आवास गृहबाट सम्पादित कार्यहरुको नियमित अगमन र समीक्षा गरी समस्याको समाधान गर्ने ।

(ञ) संघ, प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालय एवम् स्थानीय तहसँग समन्वय गरी

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

आवश्यक स्रोत जुटाई सुरक्षित आवास गृह सञ्चालन गर्ने, ।

(ट) स्थानीय तहको न्यायिक समितिसँग निकटतम समन्वय गरी काम गर्ने ।,

(ठ) सुरक्षित आवास गृहको सुरक्षा व्यवस्थाको अनुगमन नियमन कार्य गर्ने ।,

(ड) महिला, किशोरी र बालबालिकाको स्वास्थ्य, सुरक्षा र कानूनी सहायता सम्बन्धी सहयोगको व्यवस्था मिलाउने ।

(ढ) लैङ्गिक हिंसा पिडित तथा प्रभावित महिला, किशोरी तथा बालबालिकाहरूलाई आवश्यक सीप बिकासका लागि तालिमको लागि समन्वय गरी व्यवस्था मिलाउने ।

(ण) आवास गृह सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने जनशक्तिको व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने ।,

(त) अति विपन्न हिंसा प्रभावितहरूको पहिचान गरि व्यवसाय स्थापनाका लागि वस्तुगत

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

अनुदान उपलब्ध गराउन सम्बन्धित मन्त्रालय समक्ष सिफारिस गर्ने ।

(थ) आवास गृह संचालन सम्बन्धी आय-व्यय चुस्त दुरुस्त राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(द) मन्त्रालय र समन्वय तथा निर्देशन समितिबाट प्राप्त भएको निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गरिएको मासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह मार्फत सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।

(ध) आवास गृहमा आएका जटिल केस र मामिलाको समन्वय प्रभावितक केन्द्रित दृष्टिकोण आबालम्बन गरि व्यवस्थापन गर्ने ।

(न) हिंसा प्रभावितहरुको अवस्था पहिचान गरी पारिवारिक पुनर्मिलन तथा पुनर्स्थापनाको लागि व्यवस्था मिलाउने ।

(प) सुरक्षित आवास गृह सञ्चालन व्यावस्थापनका लागि प्राप्त भएको रकम र कार्य प्रगतीको प्रतिवेदन नगरपालिकामा प्रत्येक तिन/तिन महिनामा नगरकार्यपालिकालाई बुझाउने व्यवस्था मिलाउने । आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछि

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

उपलब्ध बजेट र खर्चको व्यहोरा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

(फ) जोखिममा रहेका हिंसा पिडीत महिला किशोरी र बालबालिकाहरु अन्य स्थानमा पठाउनु पर्ने आवश्यकता भएमा सिफारिस गर्ने ।

(ढ) अन्य काम कर्तव्य र अधिकार नगरकार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद -३

सेवा सम्बन्धी व्यवस्था

१. प्रदान गरिने सेवाहरु: (१) दफा ५ बमोजिम स्थापना र सञ्चालन हुने आवास गृहमा संरक्षित महिला तथा बालबालिकालाई निजको अवस्था अनुसार देहायका सेवा सुविधा प्रदान गरिनेछ;

(क) उपचारात्मक सेवा,

(ख) मनोसामाजिक परामर्श,

(ग) कानूनी परामर्श एवं सेवा,

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(घ) कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूसँग समन्वय तथा सम्पर्क सेवा,

(ङ) जिल्ला अस्पताल वा एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र बाट प्राप्त अन्य सेवा,

(च) सीप बिकास सम्बन्धी तालिम तथा वीडियो पुजिको व्यवस्था,

(छ) संचालक तथा व्यवस्थापन समितिले तोकेका अन्य सेवा।

१०. सेवा लिने प्रक्रिया: लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूलाई आवास गृहले सेवा प्रवाह गर्दा देहायका प्रक्रियाहरू अपनाउनु पर्नेछ;

(क) अनुसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा प्रभावितको निवेदन संकलन गर्ने। यदि प्रभावित व्यक्तिले निवेदन लेख्न नसक्ने भएमा आवास गृहका कर्मचारीले निवेदन लेखिदिनु पर्नेछ,

(ख) निवेदनसाथ आवास गृहको कार्य क्षेत्र भित्रका स्थानिय तह, प्रहरी कार्यालय,

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

अस्पतालमा आधारित एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC), समुदयस्तरीय मनोसामाजिक कार्यकर्ताको (CPSW) प्रेषण वा अन्य आधिकारिक निकायको पत्र संलग्न राख्नुपर्नेछ,

(ग) सम्प्रेषकको तर्फबाट आवास गृहमा प्रभावित व्यक्तिलाई पठाउदा कुन कुन सेवाका लागि हो सो कुरा जनाउनुपर्नेछ र प्रभावित महिलासँगै बालबालिका पनि भए उनीहरूको विवरण समेत खुलाउनु पर्नेछ,

(घ) सम्प्रेषण गर्दा प्रभावित व्यक्तिलाई एकलै नपठाई एकजनाको साथमा पठाउने र गम्भीर चोटपटक लागेको भए दुईजनासम्म साथमा लिएर पठाउनु पर्नेछ । साथै साथी दिई पठाएका व्यक्तिको विवरण समेत सम्प्रेषण गर्दा खुलाउनु पर्नेछ ,

११. सेवा प्रदान गरिने अवधि: (१) आवास गृहमा सेवा लिन आउने हिंसा प्रभावित महिलालाई बढिमा ४५ दिनसम्म खान, बस्न तथा कपडा को लागि व्यवस्था गर्न सकिनेछ,

(२) आवास गृहले सेवा लिन आउने महिलाको अवस्था अनुसार निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार, न्यायिक प्रक्रियामा सहयोग पुर्याउने र सल्लाह दिने, मनोसामाजिक परामर्श तथा पुनर्स्थापनाको

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

कार्य र मन्त्रालय तथा समितिले तोकेका अन्य कार्यहरु समेत गर्नुपर्नेछ,

(३) ४५ दिनसम्म प्रभावितको व्यवस्थापन हुन नसकेमा संचालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई जानकारी गराई १५ दिन थप गरी ६० दिनसम्म आवास गृहमा राख्न सकिनेछ,

(४) ६० दिनसम्म पनि केन्द्रमा राख्दा पनि जटिल केश व्यवस्थापन हुन नसकेमा अनुगमन तथा ब्यवस्थापन समितिले निर्णय गरेर थप दिन राख्न सकिने छ,

१२. सेवा र खर्चको मापदण्ड: यस कार्यविधि बमोजिम सेवा उपलब्ध गराउँदा देहायका क्षेत्रमा देहाय बमोजिमको मापदण्ड अपनाउनुपर्नेछ:

(क) कानूनी उपचार: (१) हिंसा प्रभावितहरुको कानूनी उपचारका लागि सरकारी वकिल कार्यालय, कानूनी सहायता समिति, वैतनिक वकिल मार्फत कानूनी उपचारको बन्दोबस्त मिलाउनुपर्नेछ। यस माध्यमबाट कानूनी उपचार गर्न सम्भव नभई निजी कानून व्यवसायी व्यवस्थापन गर्नु परेमा बढीमा पाँच हजार रुपैया खर्च गर्न सकिनेछ।

(२) उपदफा (१) बाहेक सवारी साधनको भाँडा वापत आते जाते लागेको बिल बमोजिमको खर्च ।

(३) सुरु तहको अदालतमा उपदफा (१) बमोजिमको रकम खर्च भईसकेको अवस्थामा प्रभावितले मुद्दा हारी पुनरावेदन

खण्ड ८) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

गर्नुपर्ने परिस्थिति सिर्जना भएको र सोको लागि वैतनिक वकिल तथा निःशुल्क कानूनी सहायता प्राप्त हुन नसकेको अवस्थामा पुनरावेदन तहमा निजी कानून व्यवसायी राखी थप रु. दश हजार रुपैया खर्च दिन सकिनेछ ।

(४) न्यायिक प्रकृयाको सिलसिलामा न्यायिक निकायको आदेशको परिक्षण गर्नुपर्ने सबै प्रकारका परिक्षणमा लागेको यथार्थ खर्च।

(५) वेवारिसे हिंसा प्रभावित बालबालिकाको उमेर यकिन गर्न उमेर जाँच गराउनुपर्ने अवस्थामा उमेर चेकजाँच गर्न अस्पतालमा लागेको खर्च ।

(६) कानूनी परामर्शदाता आवश्यक परेको बखत उपलब्ध हुन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(७) माथि जुनसुकै कुरा उल्लेख गरियता पनि खर्च उपलब्ध गराउँदा नेपाल सरकारले तोकेको निःशुल्क उपलब्ध सेवा बाहेकका सेवाहरुको लागि मात्र उपलब्ध गराईनेछ।

(ख) भोजन: केन्द्रमा रहेको अवधिभर प्रति हिंसा प्रभावित व्यक्तिका लागि दैनिक तीन सय रुपैयासम्मको खाना तथा खाजा बापत खर्च गर्न सकिनेछ। दैनिक खानेकुरामा देहाय बमोजिमका खानेकुराहरु समावेश गराउनुपर्नेछ;

(क) बिहान चियासंगै हल्का खाजा

(ख) दिउँसो खाना,

(ग) अपरान्ह खाजा,

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(घ) बेलुकी खाना,

(ड) मांसाहारीका लागि सातामा २ पटक
माछामासु तथा साकाहारीका लागि दुध, दहि
फलफुला

(छ) बालबालिकाको हकमा तोकिएको
खर्च सिमामा आवश्यक खानाको व्यवस्था
हुनुपर्नेछ।

(ज) शुद्ध खाने पानीको व्यवस्था।

(झ) विशेष अवस्थाका लैङ्गिक हिंसा
पिडित तथा प्रभावितहरूका लागि आवश्यकताका
आधारमा व्यवस्था मिलाईने छ।

(ग) लत्ता कपडा: (१) आवास गृहमा भर्ना भएका
प्रत्येक व्यक्तिका लागि आवश्यक ओढ्ने, बिछ्यैना र लत्ता कपडा
नभएकालाई एकसरो लगाउने लुगा र एकजोर चप्पलको समेत
व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको व्यवस्था गर्दा केन्द्रमा
रहेको अवधिभर प्रति प्रभावितका लागि आवश्यकता हेरी मौसम
अनुसार लत्ता कपडाको लागि चार हजार रुपैयासम्म खर्च गर्न
सकिनेछ।

(घ) मनोसामाजिक परामर्श: (१) प्रति हिंसा प्रभावित
व्यक्ति वा आश्वीत बालबालिकाहरूका लागि आवश्यक विशिष्ट

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

मनोसामाजिक परामर्श सेवाका लागि तिन हजार रुपैया ननाघ्ने गरी खर्च गर्न सकिने ।

(२) मनोसामाजिक परामर्शकर्ता आवश्यक परेको बेला उपलब्ध हुन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(ङ) **स्वास्थ्य उपचार:** (१) आवास गृहमा प्राथमिक उपचार बाकसको व्यवस्था हुनुपर्नेछ ।

(२) हिंसा प्रभावितलाई एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) सञ्चालन गरीरहेको अस्पताल वा नजिकको स्वास्थ्य संस्थाबाट आवश्यक स्वास्थ्य उपचार गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(३) निशुल्क उपचार हुन नसक्ने अवस्थामा समितिको निर्णयानुसार लागेको खर्च एंव जिल्ला बाहिर प्रेषण गर्नुपर्ने भएमा यातायात खर्च समेत गर्न सकिनेछ ।

(च) **पुर्नस्थापना तथा पारिवारिक पुर्नमिलन:** सुरक्षित आवास गृहमा बसेका हिंसा प्रभावित महिलाहरु तथा उनीहरुका बालबालिकाहरुको अवस्था हेरी देहाय बमोजिम परिवार तथा समुदायमा पुर्नमिलन तथा पुर्नस्थापना गराउनेछ;

(१) सुरक्षित आवास गृहमा रहेका महिलाहरुको घर परिवारको पहिचान गरी पुर्व पारिवारिक लेखाजोखा पश्चात पारिवारिक पुर्नमिलन गराउनेछ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(२) पारिवारिक पुर्नमिलन गराउँदा परिवारका सदस्यहरूलाई आवश्यक मनोविमर्श, परामर्श तथा सहजीकरण गरिने छ।

(३) सुरक्षित आवास गृहमा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरूलाई आफ्नो घरपरिवार तथा आफ्नो समुदायमा पुर्नस्थपित हुनको लागी उत्प्रेरणा प्रदान गर्नेछ र उक्त पुर्नस्थापनाको प्रक्रिया प्रभावितको अनुमति लिएर मात्र गर्नेछ।

(४) प्रभावित महिलाको पुर्नस्थापित जीवनलाई सहज बनाउन सम्भव भएसम्म स्थानीय संघ संस्थाहरूसंग सम्पर्क समन्वय गराउन सहजीकरण गरिने छ। सुरक्षित आवास गृहले पुर्नस्थापित महिलाहरूको फलोअप आवश्यकता अनुसार अनिवार्य रुपमा गर्नेछ।

(५) यी सबै प्रक्रियाहरूको अभिलेखिकरण गोपनीयता कायम राख्दै पुर्नस्थापना तथा जीविकोपार्जन कार्य गरिने छ ।

परिच्छेद - ४

जनशक्ति व्यवस्थापन

१३. कर्मचारी संख्या: आवास गृह सञ्चालनका देहाय बमोजिम दरवन्दी विवरण रहनेछ;

(क) मनोविमर्श कर्ता - १ जना

(ख) वार्डेन - १ जना

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(ग) गार्ड - १ जना

(३) नगरकार्यपालिकाकाले आवास गृह व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा नगरपालिको १ जना कर्मचारीलाई आवास गृह सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा तोक्न सक्नेछ ।

१४. कर्मचारीहरूको योग्यता: आवास गृहमा रहने पदहरूको योग्यता देहायबमोजिम हुनेछ;

(क) मनोविमर्श कर्ता: महिला, मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट प्रविणता प्रमाणपत्र तथा वा सो सरह उतिर्ण गरेको, मान्यता प्राप्त संस्थाबाट कम्तिमा ६ महिनाको मनोविमर्श तालिम लिएको, प्रचलित कानून बमोजिम अयोग्य नठहरिएको नेपाली नागरिक ।

(ख) वार्डेन: महिला, मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट एस.एल.सी वा सो सरह उतिर्ण गरेको, मान्यता प्राप्त संस्थाबाट कम्तिमा १० दिनको मनोविमर्श तालिम लिएको, प्रचलित कानून बमोजिम अयोग्य नठहरिएको नेपाली नागरिक ।

(ग) गार्ड - महिला, मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट एस.एल.सी वा सो सरह उतिर्ण गरेको, उपलब्ध भए सम्म मान्यता प्राप्त संस्थाबाट कम्तिमा ७ दिनको मनोविमर्श तालिम लिएको, प्रचलित कानून बमोजिम अयोग्य नठहरिएको नेपाली नागरिक ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

१५. कर्मचारी पदपूर्ति: (१) व्यवस्थापन समितिले रिक्त रहेको पदमा कर्मचारी पदपूर्तिको लागि नगर कार्यपालिकालाई अनुरोध गर्नेछ।

(२) नगरकार्यपालिकाले स्रोतको सुनिश्चित गरि कर्मचारीको पदपूर्तिको लागि मंगलसेन नगरपालिकाको पदपूर्ति समितिलाई अनुमति प्रदान गर्नेछ।

(३) मंगलसेन नगरपालिकाको पदपूर्ति समितिले विज्ञापन गरि पदपूर्ति गरि नगरपालिकालाई सिफारिस गर्नेछ।

(४) यसरी नियुक्त कर्मचारीलाई एक पटक ६ महिनाका लागि सेवा करारमा नियुक्ति गरिनेछ, उक्त कर्मचारीको कार्य सम्पादन सन्तोषजनक भएमा म्याद थप गर्न सक्नेछ।

(५) आवास गृहका कर्मचारीलाई दातृ निकाय संग समझदारी अनुसार वा नगरपालिकाले स्वीकृत गरेको तलब स्केल बमोजिम पारिश्रमिक प्रदान गर्नुपर्नेछ।

(६) जनशक्ती चयन गर्दा विगतमा आवास गृहमा काम गरिरहेका महिलाहरुलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

परिच्छेद -५

कोष सम्बन्धी व्यवस्था

१६. कोष: (१) आवास गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि एक कोष रहनेछ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(२) उपदफा(१) बमोजिमको कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन्:

(क) नगरपालिकाले आवास गृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापनको लागि विनियोजन गरेको रकम,

(ख) संघ र प्रदेश सरकार तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट प्राप्त अनुदान रकम,

(ग) अन्य नगरपालिका तथा गाउँपालिका बाट प्राप्त अनुदान रकम,

(घ) साझेदार सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम

(३) उपदफा(२) बमोजिमका रकम नगरपालिकाको विविध कोष खातामा प्राप्त गरि सोही खाताबाट भुक्तानी गरिनेछ।

परिच्छेद -६

भवन तथा भौतिक मापदण्ड

१७. भवन:(१) आवास गृहकको आफ्नै भवन हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आफ्नै भवन नभएको अवस्थामा सम्भव भए सम्म सरकारी भवनमा निशुल्क रुपमा आवास गृह सञ्चालन गर्नका लागि नगरपालिकाकाले आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(३) उपदफा (२) बमोजिम भवन उपलब्ध हुन नसक्ने भएमा समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरि घर भाडामा लिन सक्नेछ ।

(४) आवास गृहको भवन देहाय बमोजिम हुनेछ;

(क) पर्याप्त हावा र प्रकाश भएको, झ्यालहरू भएको कोठाको व्यवस्था ,

(ख) प्रत्येकका लागि छुट्टाछुट्टै खाट,

(ग) प्रभावित बालबालिका लागि छुट्टै बालमैत्री कोठा,

(घ) कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक सामग्री,

(ङ) शौचालय, स्वान गृह, पर्याप्त पानी,

(च) सरसफाईका सामग्री, भान्सामा प्रयोग हुने आवश्यक भाँडाकुडा

(छ) आवश्यकानुसार ठाउँ हेरी पंखा (सीलिंग फ्यान नलगाउने), हिटर

(ज) अपांगता मैत्री भवन (चर्पी, रयाम्प, व्हील चियर र स्ट्रेचर)

१८. आवास गृहको परिसर: आवासगृहको परिसर देहाय बमोजिम हुनेछ;

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(क) चारैतिर झट्ट कोही प्रवेश गर्न नसक्ने गरी अग्लो पर्खाल वा तारबारले घेरिएको,

(ख) हाताभिन्न आवश्यकता अनुसार केही खुल्ला परिसर रहेको,

(ग) आवागमन नियन्त्रण गर्न सक्ने खालको बलियो प्रवेशद्वार,

(घ) सुरक्षाको दृष्टिले उपयुक्त स्थान।

१९. अभिलेख व्यवस्थापन: आवास गृहले देहाय बमेजिमको अभिलेख राख्नुपर्नेछ:

(क) आवास गृहमा आउने सेवाग्राहीर प्रभावित हरूको विवरण अनुसुची २ को ढाँचामा दर्ता किताब,

(ख) प्रत्येक हिंसा प्रभावितको व्यक्तिगत फाईला।

(ग) संरक्षित व्यक्तिको हाजिरी किताब।

(घ) समन्वय तथा निर्देशन समितिको निर्णय किताब,

(ङ) आवास गृहको आमदानी र खर्चको यथार्थ विवरण र सो लाई पुष्टी गर्ने कागजात,

(च) स्वास्थ्योपचार, मनोसामाजिक परामर्श, कानूनी सेवा लिएको विवरण।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

(छ) कार्यालयलाई अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक रूपमा प्रगति विवरण पेस गर्नुपर्नेछ ।

(ज) कार्यालयलाई अनुसूचि -४ बमोजिमको ढाँचा चौमासिम रूपमा प्रगति विवरण पेस गर्नुपर्नेछ।

(झ) समितिले तोकेका अन्य विवरण ।

परिच्छेद -७

विविध

२०. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण: (१) आवासगृह सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, सेवा प्रवाहको अवस्था लागयतका विषयमा जिल्ला समन्वय समितिले अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम हुने अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण आवश्यकता अनुसार गर्न सक्नेछ तर वर्षमा कम्तिमा दुई पटक अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गर्नेछ ।

२१. बाधा अड्काउ फुकाउने: यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा आइपरेमा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम समन्वय तथा निर्देशक समितिको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाको निर्णयबाट बाधा अड्काउ फुकाउन सकिनेछ ।

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

२२. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: अन्य कानूनसँग नबाझिने गरी यस कार्यविधिमा लेखिएका कुराहरूमा यसैबमोजिम र अन्यमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

मंगलसेन नगरपालिका

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

अनुसूचि -१

(दफा १० को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

पिडितले पेश गर्ने निवेदनको ढाँचा

श्री संयोजक ज्यू

अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह,

मंगलसेन, अछाम।

प्रस्तुत विषयमा म हिंसाको जोखिममा/पिडित/प्रभावित भएकोले आवश्यक सहयोगका लागि यो निवेदन पेश गर्दछु।

पिडितको नाम:

उमेर:

ठेगाना:

सम्पर्क नम्बर:

हिंसाको किसिम:

हिंसा भएको मिति:

पिडकको नाम:

पिडक संगको नाता सम्बन्ध:

चाहेको आवश्यक सेवा:

पिडित संग अन्य व्यक्ति पनि प्रभावित भएका भए संख्या:

यदि १ पटक भन्दा बढी पटक हिंसा भएको भए कति पटक:

पिडकको ठेगाना/सम्पर्क नम्बर:

अन्य केहि भए उल्लेख गर्ने:

हस्ताक्षर:.....

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

अनुसूचि -३

(दफा १९ को खण्ड (छ) सँग सम्बन्धित)

सेवाग्राहीको विवरण किताबको ढाँचा

अल्पकालिन महिला सुरक्षित आवास गृह

हिंसा जोखिम/ पिडित/प्रभावित सेवाग्राहीहरूको विवरण

सि.न.

सेवा केन्द्रमा आएको मिति:

प्रभावितको नाम थर:

उमेर:

लिङ्ग:

ठेगाना:

हिंसाको किसिम, प्रकृती: शारिरिक, मानसिक, योन जन्य

हिंसा/घटनाको विवरण:

घटना घटेको मिति:

समय:

स्थान:

पिडकको नामथर:

पीडकको प्रभावित महिला संगको नाता/सम्बन्ध:

यस अघी अन्य निकायबाट भएको सहयोग, काम, कारबाही:

निकाय:

सहयोग:

आवासगृहबाट उपलब्ध सेवाको विवरण:

आश्रय लिएको मिति: देखि..... सम्म

सहयोगी निकाय:

अन्यत्र सिफारिस गर्नु परेमा

सिफारिस गरेको निकाय:

प्राप्त सेवा:

परिणाम:

अन्य केही भए:

खण्ड द) संख्या ४ मंगलसेन राजपत्र, भाग २ मिति २०८१/०३/१५

अनुसूचि -४

(दफा १९ को खण्ड (ज) सँग सम्बन्धित)

प्रगति विवरणको ढाँचा

आर्थिक वर्ष:

सि.न.	हिंसाको किसिम	संख्या	गत आ.व. सम्मको संख्या	स्वास्थ्य उपचार प्राप्त गर्ने प्रभावितहरूको कुल संख्या	कानुनी सहायता प्राप्त गर्नेहरू मध्ये अदालतमा मुद्दा दायर गरिएका प्रभावितहरूको संख्या	सीप तालिम प्राप्त गर्ने प्रभावितहरूको कुल संख्या	मनोसामाजिक सेवा प्राप्त गर्ने	परिवार बाहेक समाजमा पुनर्स्थापना भएका प्रभावितहरूको कुल संख्या	हाल पुनर्स्थापना केन्द्रमा रहेका प्रभावितहरूको कुल संख्या	कैफियत
१	१. घरेलु हिंसा: कुटपिट, गालीबर्झुवती, घरनिकाला २. यौन शोषण: बलात्कार, यौन दुर्व्यवहार ३. बहुविवाह ४. बालविवाह ५. आत्महत्या ६. अन्य									

आज्ञाले

खकेन्द्र बहादुर सोडारी

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत